

Tisdagen den 14 mars 2017

P8_TA(2017)0074

Likabehandling av kvinnor och män när det gäller tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster

Europaparlamentets resolution av den 14 mars 2017 om tillämpningen av rådets direktiv 2004/113/EG om genomförande av principen om likabehandling av kvinnor och män när det gäller tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster (2016/2012(INI))

(2018/C 263/08)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av artiklarna 19.1 och 260 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget),
- med beaktande av protokoll nr 1 om de nationella parlamentens roll i Europeiska unionen,
- med beaktande av protokoll nr 2 om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna,
- med beaktande av rådets direktiv 2004/113/EG av den 13 december 2004 om genomförande av principen om likabehandling av kvinnor och män när det gäller tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster ⁽¹⁾,
- med beaktande av kommissionens rapport om tillämpningen av rådets direktiv 2004/113/EG om genomförande av principen om likabehandling av kvinnor och män när det gäller tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster (COM(2015)0190),
- med beaktande av kommissionens riktlinjer av den 22 december 2011 för tillämpningen av rådets direktiv 2004/113/EG på försäkringar mot bakgrund av domstolens dom i mål C-236/09 (Test-Achats) ⁽²⁾,
- med beaktande av domstolens dom av den 1 mars 2011 i mål C-236/09 (Test-Achats) ⁽³⁾,
- med beaktande av Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet (Istanbulkonventionen), och artikel 3 i denna där "genus" definieras som "de socialt konstruerade roller, beteenden, aktiviteter och attribut som ett visst samhälle anser passande för kvinnor respektive män",
- med beaktande av kommissionens meddelande *Europeisk agenda för delningsekonomin* (COM(2016)0356),
- med beaktande av den bedömning av genomförandet på EU-nivå av lika tillgång till varor och tjänster för kvinnor och män – direktiv 2004/113/EG som Europaparlamentets utredningstjänst gjorde i januari 2017 ⁽⁴⁾,
- med beaktande av Equinets rapport från november 2014 *Equality Bodies and the Gender Goods and Services Directive*,
- med beaktande av rapporten från det europeiska nätverket av juridiska experter på området för jämställdhet från 2014 *Gender Equality Law in 33 European Countries: How are EU rules transposed into national law?*,

⁽¹⁾ EUT L 373, 21.12.2004, s. 37.

⁽²⁾ EUT C 11, 13.1.2012, s. 1.

⁽³⁾ EUT C 130, 30.4.2011, s. 4.

⁽⁴⁾ PE 593.787

Tisdagen den 14 mars 2017

- med beaktande av rapporten från det europeiska nätverket av juridiska experter på området för jämställdhet från juli 2009 *Sex Discrimination in the Access to and Supply of Goods and Services and the Transposition of Directive 2004/113/EC*,
- med beaktande av domstolens dom i mål C-13/94, där det fastslås att rätten att inte bli diskriminerad på grund av kön kan inbegripa diskriminering till följd av att en person har genomgått könsbyte ⁽¹⁾, och av den hbt-undersökning som Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter utförde 2014 och dess rapport *Professionally speaking: challenges to achieving equality for LGBT people*, alla på området för varor och tjänster,
- med beaktande av kommissionens förslag till rådets direktiv om genomförande av principen om likabehandling av personer oavsett religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning (COM(2008)0426), och parlamentets ståndpunkt av den 2 april 2009 om detta ⁽²⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 19 januari 2016 om externa faktorer som utgör hinder för kvinnligt företagande i Europa ⁽³⁾,
- med beaktande av artikel 52 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män samt yttrandena från utskottet för transport och turism och utskottet för rättsliga frågor (A8-0043/2017), och av följande skäl:
  - A. Att bekämpa könsdiskriminering, både direkt och indirekt, på området för varor och tjänster är en integrerad del av principen om jämställdhet mellan kvinnor och män, som är en av Europeiska unionens grundläggande värderingar, och både fördragen och stadgan om de grundläggande rättigheterna föreskriver att all diskriminering på grund av kön är förbjuden och att jämställdhet måste garanteras på samtliga områden och i alla EU:s medlemsstater.
  - B. I direktiv 2004/113/EG (nedan kallat direktivet) utvidgas principen om likabehandling av kvinnor och män till att inte bara omfatta sysselsättning och arbetsmarknad utan även tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster.
  - C. Direktivet förbjuder både direkt och indirekt könsdiskriminering när det gäller tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster som finns tillgängliga för allmänheten, inom både den offentliga och den privata sektorn.
  - D. Direktivet är tillämpligt på alla varor och tjänster som tillhandahålls mot ersättning i den mening som avses i artikel 57 i EUF-fördraget och i enlighet med relevant rättspraxis från domstolen. Ersättningen behöver inte nödvändigtvis betalas av tjänstemottagaren och kan ges i form av en indirekt betalning som inte nödvändigtvis måste vara från tjänstemottagaren.
  - E. Medie- och reklamtjänstesektorerna, utbildningsrelaterade tjänster och tjänster som tillhandahålls inom den privata sfären omfattas inte av direktivet. Medlemsstaterna har lagstiftningsbefogenhet att garantera likabehandling av kvinnor och män på andra områden, och den nationella lagstiftningen går i vissa fall längre än vad som krävs i direktivet genom att omfatta diskriminering mellan kvinnor och män inom media, reklam och utbildning.
  - F. Direktivet har införlivats i den nationella lagstiftningen i samtliga 28 medlemsstater. Enligt kommissionens rapport pågick under 2015 fortfarande en intensiv dialog med sex medlemsstater om att genomföra direktivet i tillräcklig utsträckning.

⁽¹⁾ ECLI:EU:C:1996:170. Se även Gemensamt uttalande från rådet och kommissionen, addendum till lägesrapporten för förslaget till rådets direktiv om genomförande av principen om likabehandling av kvinnor och män när det gäller tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster (st.15622/04 ADD 1).

⁽²⁾ EUT C 137 E, 27.5.2010, s. 68.

⁽³⁾ Antagna texter, P8_TA(2016)0007.

Tisdagen den 14 mars 2017

- G. I sin dom i Test-Achats-målet konstaterade domstolen att artikel 5.2 i direktivet motverkar målet om likabehandling av kvinnor och män. Artikeln ogiltigförklarades från och med den 21 december 2012 och följaktligen är könsneutrala premier och ersättningar obligatoriska i alla medlemsstater.
- H. De viktigaste problemområdena när det gäller att genomföra direktivet är bland annat en alltför snäv tolkning av begreppet varor och tjänster, vittomfattande och ibland otydliga motiveringar till olika behandling på grundval av artikel 4.5 samt otillräckligt skydd för kvinnor under moderskap och graviditet.
- I. När diskriminering förbjuds är det viktigt att andra grundläggande fri- och rättigheter respekteras, bland annat skyddet för privatliv och transaktioner som utförs i det sammanhanget samt religionsfrihet.
- J. Enligt det likabehandlingsdirektiv som föreslogs 2008 skulle skyddet mot diskriminering på grund av religion eller övertygelse, ålder, funktionsnedsättning och sexuell läggning utanför arbetsmarknaden även utsträckas till socialt skydd, inklusive social trygghet samt hälso- och sjukvård, sociala förmåner, utbildning och tillgång till samt tillhandahållande av varor och tjänster. Rådet har än så länge inte antagit någon ståndpunkt om detta förslag till direktiv.
- K. Även om kommissionens aktuella meddelande *En europeisk agenda för delningsekonomin* är en bra utgångspunkt för att främja och reglera denna sektor på ett ändamålsenligt sätt behöver jämställdhetsperspektivet integreras och direktivets bestämmelser bli föremål för ytterligare analys och rekommendationer på detta område.
- L. För att direktivets fulla potential ska kunna förverkligas behövs en effektiv och konsekvent jämställdhetsintegrering inom de berörda sektorer som omfattas av direktivet.
- M. Det arbete som bedrivs av det europeiska nätverket för likabehandlingsorgan (Equinet) är avgörande för att man ska kunna öka genomförandet av lagstiftningen om likabehandling och samordna samarbetet och utbytet av bästa praxis mellan nationella likabehandlingsorgan i hela EU.

Allmänna överväganden

1. Europaparlamentet är oroat över att tillämpningen av direktivet inte är enhetlig och att den varierar mellan medlemsstaterna och att det, trots de framsteg som uppnåtts inom detta område, fortfarande finns problem och luckor i dess genomförande som utan dröjsmål behöver åtgärdas i vissa medlemsstater och sektorer. Parlamentet uppmanar kommissionen att i sin dialog med medlemsstaterna prioritera att ta upp återstående brister i genomförandet. Parlamentet betonar medlemsstaternas viktiga roll när det gäller att genomföra EU:s lagstiftning och politik och rekommenderar ett större stöd från regionala och lokala myndigheter samt samarbete med civilsamhället, tillsammans med vägledning till industrin från medlemsstaterna, för att säkerställa ett fullständigt genomförande av direktivet.
2. Europaparlamentet noterar att kommissionen lade fram sin rapport om tillämpningen av direktivet långt efter den första rapporten 2009.
3. Europaparlamentet konstaterar att även om kommissionens rapport anger att det inte har kommit några signaler om särskilda svårigheter med att genomföra flera av direktivets bestämmelser, så bygger detta uttalande på mycket få rapporterade fall av diskriminering. Parlamentet konstaterar också att informationen sammantaget är mycket begränsad och att insamlingen av uppgifter inom detta område skiljer sig mycket åt mellan olika medlemsstater.
4. Europaparlamentet understryker att en utmaning i vissa medlemsstater är att politiska beslutsfattare, tjänsteleverantörer och medborgarna själva har dålig kunskap om de rättigheter och det skydd för medborgarna som direktivet ger. Parlamentet framhåller att bristen på allmän kunskap och medvetenhet om direktivet och dess bestämmelser kan leda till att man i mindre omfattning väcker talan om könsdiskriminering. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna kommissionen och berörda parter att, eventuellt i samarbete med konsumentskyddsorganisationer, öka medvetenheten, om bestämmelserna i direktivet för att stärka den upplevda betydelsen av likabehandling på området för varor och tjänster.

Tisdagen den 14 mars 2017

5. Europaparlamentet konstaterar att endast några få medlemsstater har uppgett att de har särskilda bestämmelser om positiv särbehandling. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att i högre grad införliva och främja bestämmelserna om positiv särbehandling, som baseras på ett legitimt mål och syftar till att förhindra eller kompensera för könsbaserade ojämlikheter, i enlighet med direktivet.

Försäkrings-, bank- och finanssektorerna

6. Europaparlamentet välkomnar att medlemsstaterna har följt domen i Test-Achats-målet i den nationella lagstiftningen och att den nationella lagstiftningen har ändrats på ett rättsligt bindande sätt. Parlamentet påpekar att det fortfarande finns utmaningar när det gäller den nationella lagstiftningens förenlighet med domen, till exempel i sjukförsäkringssystem och avseende ett fullständigt avskaffande av diskriminering på grund av graviditet och moderskap.

7. Europaparlamentet framhåller domens utjämnande effekt på pensioner, genom att den förbjuder könspecifika försäkringstekniska faktorer i försäkringsavtal och gör könsneutrala premier och ersättningar i privata försäkringssystem, inbegripet pensionssystem, obligatoriska. Parlamentet konstaterar att domen enbart avser privata system, men att regeln om könsneutralitet beträffande pensioner ändå utgör god praxis för att minska pensionsklyftan mellan könen. Parlamentet välkomnar vissa medlemsstaters beslut att gå utöver domen genom att tillämpa regeln om könsneutralitet även på andra sorters försäkringar och pensioner, inklusive tjänstepensionsplaner, i syfte att garantera jämställdhet på dessa områden. Parlamentet uppmanar övriga medlemsstater att om möjligt följa deras exempel.

8. Europaparlamentet anser att det är oerhört viktigt att säkerställa att domen genomförs korrekt och till fullo. Parlamentet uppmanar kommissionen att genom återkommande rapporter övervaka att dessa bestämmelser följs i medlemsstaterna för att säkerställa att eventuella luckor täpps till.

9. Europaparlamentet understryker att direktivet uttryckligen förbjuder att graviditet och moderskap används som skäl för att göra skillnader i beräkningen av premier när det gäller försäkringstjänster och liknande finansiella tjänster. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att göra mer och öka tydligheten i fråga om att värna gravida kvinnors rättigheter och välbefinnande inom detta område, för att skydda dem från oberättigade graviditetsrelaterade kostnader, eftersom gravida kvinnor inte bör ha högre kostnader enbart till följd av att de är gravida, samt att öka tjänsteleverantörernas medvetenhet om det särskilda skydd som gravida kvinnor åtnjuter. Parlamentet betonar framför allt att man måste se till att övergångsperioder inom olika slags försäkringar, särskilt sjukförsäkringar, inte strider mot gravida kvinnors rätt till likabehandling under hela graviditeten.

10. Europaparlamentet upprepar att rätten att inte diskrimineras på grund av kön kan inbegripa diskriminering till följd av att en person har genomgått könsbyte⁽¹⁾, och uppmanar kommissionen att säkerställa att kvinnor och män skyddas mot diskriminering på sådana grunder. Parlamentet belyser att direktivet ger skydd i detta avseende och att ytterligare specifikationer kan göras i medlemsstaternas nationella lagstiftning. Parlamentet påpekar i detta avseende att 13 medlemsstater ännu inte har antagit direkta lagbestämmelser om skydd av transpersoner, som fortfarande diskrimineras i samband med tillhandahållande och tillgång till varor och tjänster, och betonar att införandet av sådana bestämmelser kan bidra till en ökad medvetenhet om icke-diskrimineringsprincipen. Parlamentet uppmanar kommissionen att övervaka diskriminering på sådana grunder i sina kommande rapporter om genomförandet av direktivet.

11. Europaparlamentet beklagar den fortsatta diskrimineringen av kvinnor och diskriminerande praxis i samband med graviditet, moderskapsplaner och moderskap i tillgången till tjänster som erbjuds av försäkrings- och banksektorn.

12. Europaparlamentet noterar att det faktum att kvinnliga företagare har svårare att få tillgång till finansiering till viss del kan bero på svårigheter att bygga upp tillräcklig kredithistorik och erfarenhet av företagsledning. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att samarbeta med den finansiella sektorn för att säkerställa jämställdhet mellan män och kvinnor i fråga om tillgång till kapital för frilansarbetare och små och medelstora företag. Parlamentet uppmanar dem att undersöka möjligheterna att integrera ett jämställdhetsperspektiv i sina rapporteringsstrukturer avseende beviljande av lån, i organisationen av sina riskprofiler, investeringsmandat och personalstrukturer och i finansiella produkter. Parlamentet

---

⁽¹⁾ Gemensamt uttalande från rådet och kommissionen, addendum till lägesrapporten för förslaget till rådets direktiv om genomförande av principen om likabehandling av kvinnor och män när det gäller tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster,

Tisdagen den 14 mars 2017

uppmuntrar kommissionen att samarbeta med medlemsstaterna för att anta konkreta åtgärder med praktiska exempel för att säkerställa att alla till fullo och på ett korrekt sätt kan utnyttja direktivet som ett effektivt sätt att skydda sina rättigheter till likabehandling när det gäller tillgång till alla varor och tjänster.

13. Europaparlamentet efterlyser en helhetssyn på kvinnligt företagande, med målet att uppmuntra och stödja kvinnor att bygga upp en karriär som företagare och att underlätta tillgången till finansiering och företagsmöjligheter samt skapa en miljö som gör det möjligt för kvinnor att nå sin fulla potential och bli framgångsrika företagare, genom att bland annat skapa möjligheter att förena arbete och privatliv och genom att trygga tillgången till barnomsorg och skräddarsydda utbildningar.

Transportsektorn och offentliga utrymmen

14. Europaparlamentet konstaterar att även om förbud mot trakasserier, inbegripet sexuella och könsbaserade trakasserier, ingår i den nationella lagstiftningen utsätts kvinnor, transpersoner och intersexuella personer fortfarande för systematiska och återkommande kränkningar när de använder transportmedel. De förebyggande åtgärderna mot trakasserier måste ständigt stärkas, inbegripet genom att man ökar medvetenheten hos tjänsteleverantörerna.

15. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att underlätta utbyte av bästa praxis på detta område. Parlamentet begär att tyngdpunkten ska läggas på förebyggande åtgärder som är förenliga med principen om jämställdhet, enligt rekommendationer i exempelvis Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet (Istanbulkonventionen), som inte begränsar kvinnors friheter och som i första hand inriktas på att ta itu med potentiella förövare snarare än på att förändra beteendet hos kvinnor i egenskap av potentiella offer. Parlamentet påpekar att Istanbulkonventionen föreskriver att "det för att förebygga våld mot kvinnor är av avgörande betydelse att uppnå såväl formell som reell jämställdhet mellan kvinnor och män", och uppmanar därför medlemsstaterna och kommissionen att tillämpa detta heltäckande synsätt i den politik som syftar till att utrota våld mot kvinnor, inklusive genomförandet av direktivets bestämmelser mot trakasserier. Parlamentet uppmanar de medlemsstater som ännu inte har gjort det att ratificera Istanbulkonventionen, och kommissionen och rådet att gå vidare med processen att ansluta EU till konventionen.

16. Europaparlamentet beklagar att föräldrar och vårdnadshavare till små barn fortfarande stöter på fysiska hinder för tillträde och andra hinder, såsom bristfälliga utrymmen för blöjbyte i tjänsteleverantörers lokaler. Parlamentet framhåller behovet av att värna om såväl mammors som pappors rätt att åtnjuta lika möjligheter i sällskap av sina barn i tjänsteleverantörers lokaler. Parlamentet framhåller att likabehandling av såväl kvinnor som män, i egenskap av föräldrar och vårdnadsgivare till små barn, när det gäller deras tillgång till och utnyttjande av tjänster är avgörande för jämställdheten i allmänhet, eftersom det uppmuntrar kvinnor och män att ta lika stort och gemensamt ansvar för sina barn. Parlamentet uppmanar därför medlemsstaterna att öka tjänsteleverantörernas medvetenhet om behovet av att erbjuda båda föräldrar samma tjänster i deras lokaler.

17. Europaparlamentet noterar dessutom att vårdnadshavare, i första hand kvinnor, har särskilda tillgänglighetskrav, och uppmuntrar därför kommissionen att beakta alla hinder och svårigheter som kvinnor, som är de största användarna av kollektivtrafiktjänster, och vårdnadshavare i allmänhet möts av, i enlighet med slutsatserna från den femte konferensen om kvinnofrågor på transportområdet, som hölls i Paris 2014. Parlamentet understryker att även om det finns forskning på detta område så har föga uppmärksamhet ägnats åt utvecklingen av könsspecifika strategier inom transportsektorn. Parlamentet noterar att om jämställdhetsperspektivet införlivas tidigt i planeringen och organisationen av transportsätt och andra offentliga utrymmen och om man genomför regelbundna könsspecifika konsekvensbedömningar så utgör detta en god och kostnadseffektiv metod för att undanröja fysiska hinder för ett jämlikt tillträde för föräldrar och vårdnadshavare till små barn.

18. Europaparlamentet påpekar att diskriminerande behandling av kvinnor på grund av moderskap eller graviditet, inklusive amning i tjänsteleverantörers lokaler, fortfarande förekommer i medlemsstaterna. Parlamentet anser att det skydd för kvinnor under moderskap och graviditet, inklusive amning, som garanteras genom direktivet måste stärkas och

Tisdagen den 14 mars 2017

genomföras fullt ut i medlemsstaterna. Parlamentet påpekar att tjänsteleverantörerna måste följa direktivets vägledande principer och den nationella lagstiftning som införlivar direktivet.

19. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att säkerställa att fordonen och infrastrukturen inom kollektivtrafiken är lika tillgängliga för och anpassade till både kvinnor och män, inte bara som slutanvändare och passagerare, utan även i egenskap av yrkesarbetande inom sektorn.

20. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att bedöma flygbolagens bestämmelser om att tillåta gravida kvinnor att flyga och om assistans till dem under flygningen, och att vidta åtgärder för att se till att flygbolagen säkerställer ett harmoniserat förhållningssätt i detta avseende.

21. Europaparlamentet uppmanar rådet att anta parlamentets ståndpunkt om förordningen om flygpasagerares rättigheter vad gäller flygplatspersonalens skyldighet att återlämna barnvagnar till passagerarna direkt efter avstigningen – eller att erbjuda alternativa transportsätt – så att de inte måste bära barn genom hela flygplatsen till bagagebandet.

22. Europaparlamentet anser att tillhandahållandet av ett nätverk av tjänster till stöd för moderskap, bland annat förskolor och fritidshem, är en väsentlig nödvändighet som bidrar till ett faktiskt genomförande av jämställdhetsprincipen när det gäller tillgången till varor och tjänster. Parlamentet anser att detta nätverk bör tillhandahålla en nivå av offentliga tjänster som uppfyller befolkningens behov.

23. Europaparlamentet noterar att det fortfarande förekommer diskriminering och skillnader i tillgången till medicinska varor och tjänster, vilket tydliggör nödvändigheten av en ökad tillgång till högkvalitativ, offentlig och kostnadsfri hälso- och sjukvård.

Delningsekonomin

24. Europaparlamentet framhåller de nya områden där direktivet eventuellt kan tillämpas, särskilt som ett resultat av digitaliseringen av vissa tjänster och sektorer samt av den ökade användningen av olika delningstjänster, som har förändrat tillgången till och tillhandahållandet av varor och tjänster, men noterar samtidigt att direktivet fortfarande är tillämpligt på det digitala området. Parlamentet påpekar att kommissionens nyligen offentliggjorda meddelande *Europeisk agenda för delningsekonomin* bör fungera som ett första steg för att främja och reglera denna sektor på ett effektivt sätt, och att kommissionen i ett senare skede bör integrera principerna om ett jämställdhetsperspektiv och lyfta fram bestämmelserna i direktivet för att värna om likabehandling av kvinnor och män och effektivt förebygga trakasserier i tjänster som tillhandahålls inom delningsekonomin och säkerställa en adekvat säkerhet.

25. Europaparlamentet konstaterar att trakasserier är en särskild utmaning för jämställdheten på tjänsteområdet inom delningsekonomin. Parlamentet betonar att den nolltolerans som flera plattformar tillämpar mot trakasserier utgör en god praxis som bör stärkas ytterligare inom sektorn, men att de berörda plattformarna måste satsa på att förebygga trakasserier och överväga införandet av tydliga förfaranden genom vilka användarna kan anmäla kränkningar. Parlamentet betonar att bestämmelserna om varu- och tjänsteleverantörers samt anknutna webbplattformars ansvar, inklusive i fall där trakasserierna begås av tredje part, måste förtydligas på grundval av direktivet.

26. Europaparlamentet anser att delningstjänster som är tillgängliga för allmänheten och som tillhandahålls i vinstsyfte omfattas av direktivets tillämpningsområde och därför bör vara förenliga med principen om likabehandling av kvinnor och män.

27. Europaparlamentet noterar i detta sammanhang att "vinster" på det digitala området inte nödvändigtvis betyder pengar och att uppgifter i allt högre grad används som motprestation för varor och tjänster.

28. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att i sina framtida rapporter om direktivets tillämpning övervaka jämställdhetsprincipen i delningsekonomin och utfärda särskilda riktlinjer som identifierar god praxis för att värna om likabehandling av kvinnor och män i de tjänster som tillhandahålls i delningsekonomin.

Tisdagen den 14 mars 2017

Olika behandling

29. Europaparlamentet påpekar att tillämpningen av artikel 4.5 har visat sig vara en stor utmaning när det gäller att genomföra direktivet och att artikeln har varit orsaken till den största andelen klagomål som har inkommit till likabehandlingsorganen i medlemsstaterna, främst inom fritids- och underhållningssektorn.

30. Europaparlamentet framhåller att även om det finns oklarheter kring tillämpningen av artikel 4.5 är huvudsyftet med detta undantag att skapa möjligheter att ytterligare stärka jämställdheten mellan kvinnor och män i tillhandahållandet av varor och tjänster.

31. Europaparlamentet konstaterar att praxis skiljer sig åt, till exempel i fall där tjänster tillhandahålls till enbart det ena könet eller där samma tjänst prissätts olika. Parlamentet understryker att tillämpningen av olika behandling bör bedömas från fall till fall för att se om den motiveras av ett berättigat mål, i enlighet med direktivet.

32. Europaparlamentet uppmuntrar likabehandlingsorgan och konsumentorganisationer att öka dels tjänsteleverantörernas medvetenhet om gränserna och villkoren för olika behandling, dels tjänsteanvändarnas medvetenhet om rätten till likabehandling, eftersom det ofta rapporteras att användarna inte känner till gällande bestämmelser inom området för varor och tjänster.

33. Europaparlamentet anser att den relativa bristen på positiv särbehandling i medlemsstaterna på grundval av artikel 4.5 utgör en lucka i direktivets genomförande. Parlamentet vill att man ska främja positiv särbehandling som är baserad på ett berättigat mål och där det finns en direkt koppling mellan förmånsbehandlingen och de nackdelar som ska förhindras eller undanröjas, till exempel skydd av offer för könsrelaterat våld när det gäller skyddat boende för enbart det ena könet.

34. Europaparlamentet begär än en gång att rådet ska utforska alla möjliga vägar för att se till att det förslagna likabehandlingsdirektivet antas utan ytterligare dröjsmål och på så sätt säkerställa ett omfattande skydd på lika villkor mot diskriminering på grund av kön, ras eller etniskt ursprung, religion eller tro, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning.

Rekommendationer om förbättring av direktivets tillämpning

35. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att prioritera att ta upp problemen med införlivande med de berörda medlemsstaterna genom konkreta åtgärder, och att stödja dem i genomförandet av direktivet på ett mer konsekvent sätt.

36. Europaparlamentet påpekar att likabehandlingsorganen spelar en avgörande roll för att övervaka och säkerställa att de rättigheter som direktivet ger till fullo åtnjuts på nationell nivå, men att det finns skillnader i deras befogenheter när det gäller tillhandahållande av och tillgång till varor och tjänster, och därmed i deras förmåga att nå uppställda mål. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att garantera att de nationella likabehandlingsorganen har tillräckliga befogenheter och en tillräckligt oberoende ställning i enlighet med direktivet och nationell lagstiftning samt tillräckliga resurser för att effektivt kunna fullgöra sina huvudsakliga uppgifter, vilka inbegriper att ge oberoende assistans till personer som utsatts för diskriminering i drivandet av klagomål, genomföra oberoende undersökningar om diskriminering, offentliggöra oberoende rapporter och rekommendationer, öka medvetenheten om direktivet och utmana stereotyperna könsroller när det gäller tillhandahållande av och tillgång till varor och tjänster. Parlamentet noterar att nationella likabehandlingsorgan bör ges tillräckligt stöd i utförandet av deras uppgifter, i fråga om att främja, övervaka och stödja likabehandling på ett oberoende och effektivt sätt.

37. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att stärka sitt samarbete med likabehandlingsorganen i fråga om att kontrollera huruvida relevanta bestämmelser om deras befogenheter följs i samtliga medlemsstater samt att bistå dem i att systematiskt identifiera de främsta utmaningarna och utbyta bästa praxis. Parlamentet uppmanar kommissionen att samlas in uppgifter om bästa praxis och göra dem tillgängliga för medlemsstaterna i syfte att tillhandahålla nödvändiga resurser för att stödja positiv särbehandling och garantera ett bättre genomförande av respektive bestämmelser på nationell nivå.

38. Europaparlamentet påpekar att personer som utsatts för diskriminering kan få bättre tillgång till rättvisa om oberoende likabehandlingsorgan ges befogenheter att ge assistans, inklusive kostnadsfri rättshjälp, och rätt att företräda enskilda personer i diskrimineringsärenden.

Tisdagen den 14 mars 2017

39. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att noggrant övervaka de nationella besvärorganens och besvärsförfarandenas effektivitet när det gäller direktivets genomförande och att säkerställa insynsvänliga och effektiva besvärsmekanismer, inklusive avskräckande påföljder.

40. Europaparlamentet uppmanar kommissionen, medlemsstaterna och likabehandlingsorganen att, eventuellt i samarbete med konsumentorganisationer, öka medvetenheten om direktivets bestämmelser hos både tjänsteleverantörer och användare för att tillämpa principen om likabehandling på detta område och minska antalet orapporterade överträdelser av direktivet.

41. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att, mot bakgrund av de luckor som fortfarande finns i den praktiska tillämpningen av direktivet, be det europeiska nätverket av juridiska experter att i samarbete med likabehandlingsorganen inleda en ny omfattande studie där hänsyn även tas till intersektionella former av bristande jämställdhet och flerfaldiga diskrimineringsgrunder som omfattar en rad olika sårbara samhällsgrupper, att fortsätta med sin övervakningsverksamhet och att stödja och uppmuntra medlemsstaterna att samla in och tillhandahålla uppgifter i syfte att förverkliga direktivets fulla potential. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att förbättra insamlingen av omfattande, jämförbara och specifika uppgifter om trakasserier och sexuella trakasserier på området för lika tillgång till varor och tjänster i syfte att göra åtskillnad mellan diskrimineringsgrunderna, och uppmuntrar i detta avseende ett utökat samarbete med relevanta institutioner. Parlamentet uppmanar kommissionen att upprätta en offentlig databas med relevant lagstiftning och rättspraxis om likabehandling av kvinnor och män som ett sätt att öka medvetenheten om hur de rättsliga bestämmelserna på detta område tillämpas.

42. Europaparlamentet påpekar att reklamtjänsteområdet är kopplat till området för varor och tjänster, som i första hand presenteras för konsumenterna genom reklam. Parlamentet belyser betydelsen av reklam för skapandet, bevarandet och utvecklingen av könsstereotyper och diskriminerande bilder av kvinnor. Parlamentet uppmanar därför kommissionen att genomföra en studie om jämställdhet i reklam och att undersöka behovet och möjligheterna att stärka likabehandling av kvinnor och män på reklamområdet samt att främja bästa praxis på detta område. Parlamentet välkomnar nationella bestämmelser och riktlinjer för jämställdhet i medier, och uppmanar medlemsstaterna att vid behov stärka dessa bestämmelser för att säkerställa likabehandling av kvinnor och män.

43. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att uppmuntra till dialog med berörda parter som har ett legitimt intresse av att motverka könsdiskriminering när det gäller tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster.

44. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och kommissionen att integrera ett sektorspecifikt jämställdhetsperspektiv som ett led i ett utökat genomförande av direktivet.

45. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att i sin övervakning och sitt stöd till medlemsstaternas genomförande av direktivet bättre samordna direktivets krav med övriga jämställdhetsdirektiv.

o

o o

46. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen samt till medlemsstaternas regeringar och parlament.
